

A-1699/

Duplum

ENSV HARIDUSMINISTEERIUM

KESKKOOLI ÕPPEKAVAD

EESTI KEEL

VEENE ÕPPEKEELEGA KOOLIDES

~~3092~~

RK

„PEDAGOOGILINE KIRJANDUS“
TALLINN 1946

2

A-16497

Seletuskiri.

1. Eesti keele õpetuse eesmärgiks vene õppekeelega koolis on: a) õpetada eesti keelest aru saama, eesti keelt kõnelema, lugema ja kirjutama ja anda vajalik sõnavara ning rakendusoskus;

b) arendada õpilaste tegeliku keeleoskust selle määrani, et nad eesti keelt ilma suuremate vigadeta oskaksid tarvitada kõnes ja kirjas, niipalju kui see on vajalik tegeliku elu seisukohalt;

c) tutvustada õpilasi eesti kirjandusega mõnede teoste ja tähtsamate kirjanike tundmaõppimise kaudu, viies neid seega kontakti eesti kultuuriga nõukogude rahvaste sõpruse süvendamiseks.

2. Õigele hääldamisele pühendatagu erilist tähelepanu kõigis klassides. Tuleb panna rõhku lühikese, pika ja ülipika hääliku tajumisele ja õigele hääldamisele, samuti ka üksikute häälikute või häälikühendite õigele hääldamisele, mis erinevad õpilase emakeele omadest või mis selles üldse puuduvad, nagu näiteks õ, g, b, d, s, l jne.

3. Vormiõpetuse peamiseks ülesandeks koolis on käänamise, pööramise ja võrdlemise kätteõpetamine.

Kuna astmevahelduslike sõnade muutmine tekitab vene koolide õpilastele suuremaid raskusi, siis tuleb algusest peale pöörata sellele küllaldast tähelepanu. Astmevahelduse käsitlemisel võetagu näidetena ja harjutustena algul võimalikult niisuguseid sõnu, mis on kõige harilikumad ja esinevad tegelikus keeles. Tähendatagu ka, et otstarbekohane on sõnu käänata lasta võimalikult koos mingi omadussõnaga või omadussõnalise asesõnaga. Ka ärgu piirdutagu käänamisel alati põhikäanetega, vaid lastagu sõnu käänata ka kõigis käändeis, mis aitab kõvendada ühildumise ja 4 viimase käände lõppude ärajätmise harjumust täiendomadussõnal, resp. omadussõnalisel asesõnal.

Käänamine ja pööramine tuleb süstemaatilises käsitluses kätte õpetada kas tüüpsõnade või käändkondade kaudu, kui viimaste omandamine ei tee raskust. Kui käändkondade ja pöördkondade asemel tarvitatakse tüüpsõnu, siis ei tohi vii-

maste arv väga suur olla, mis raskendaks nende meelespidamist ja ülevaate omandamist.

Peetagu silmas, et sõnade muutmise reeglite õppimine ei muutuks omaette eesmärgiks, mille juures keele üldise oskuse arendamine jääks varju. Peetagu alati meeles, et grammatikal on vaid teeniv ülesanne tegeliku keeleoskuse paremaks omandamiseks. Seepärast, kuigi tuleb õpetada reegleid ja nõuda nende teadmist, on peaasjaks ikkagi nende tegelik rakendamine ja harjutamine, et sõnade õige muutmine kujuneks harjumuslikuks oskuseks. See põhimõte kehtib ka järgnevate keeleõpetuse osade kohta.

Tuletusliiteid läbi võttes piirduagu ainult kõige olulisema ja hädavajalikumaga. Käsiteldagu ainult neid tuletusliiteid, mis tekitavad raskusi kas liitmis- või muutmisviisi poolest või mil on eriline tähenduslik funktsioon ja mis seega on sõnavara seisukohalt tähtsad, nagu *-lik*, *-line*, *-us*, *-tu*, *-stik*, verbi alal *-u*, *-ta*, *-a* (*h*)*ta*-, (*e*)*le*-. Viimaste puhul tuleb selgeks teha vahe transitiivse ja intransitiivse verbi vahel, mis on tarvilik ka objektirektsiooni mõistmiseks.

4. Lauseõpetuses pandagu erilist rõhku sellele, milles eesti keel erineb õpilaste emakeelest, nagu seda on mitmed ühildumise ja rektsiooni juhtumid. Tsentraalne koht tuleb anda sihitise käsitlemisele, sest selle õige tarvitamine teeb õpilastele kõige rohkem raskust. Objektireeglite suhtes püütagu sellekohaste tegelike harjutustega arendada ja teritada objektimeelt ja harjumuslikku tarvitamisoskust. Harjutusvahendina sobib siin kasutada objekti sisaldavate eitavate lausete ümbermoodustamist jaatavaiks ja osalt ka vastupidiselt. Nimetavakujulise ainsusliku täisobjekti tarvitamise oskust nõutagu peamiselt sõltuvuses käskivast kõneviisist ja umbisikulisest tegumoest. Ühenduses objektiga käsiteldagu samule reeglitele alluvat aja-, hulga- ja mõõdumäärust. Ka täis- ja osaaluse selgitamisel peatutagu tarvilikul määral.

Peale sihitise tuleb rõhku panna ka muude verbirektsioonide õigekeelsusele, võideldes vigade vastu, mida õpilased siin teevad oma emakeele mõjul.

Lauseanalüüsi, mille üldine oskus peaks õpilastel olemas olema juba nende emakeele õpetusest, tuleb käsitleda ainult niipalju, kui seda vaja on sellekohase eestikeelse terminoloogia tundmaõppimiseks ja nende erinevuste mõistmiseks,

mis selles suhtes valitsevad eesti keele ja õpilaste emakeele vahel. Siin tuleb õpilaste emakeele õpetaja kaasabil tööd nõnda koordineerida, et eesti keele õpetajal ei tarvitseks selle õpetamiseks kulutada tarbetult aega.

5. Kuigi kogu grammatika-õpetus peab õigekirjutusele kaasa aitama, tuleb mitmeid reegleid siiski eraldi õpetada ja harjutada, nende seas ka silbitamist. Erilist rõhutamist vajab ka kokku- ja lahkukirjutamine.

Kirjavahemärke ei tarvitse süstemaatiliselt läbi võtta, vaid küllaldane on käsitella ja rõhutada ainult seda, mille poolest selles eesti keel erineb õpilaste emakeelest, nagu see esineb peamiselt koma tarvitamises. Sellelgi alal töötagu eesti keele õpetaja kontaktis õpilaste emakeele õpetajaga.

Õigekirjutuse omandamiseks korraldatagu teiste harjutusliikide kõrval ka sellekohaseid teatavate üksikreeglite järgi koostatud seletavaid diktaate kui ka niisuguseid, mis eeldavad mitme läbivõetud ja läbiharjutatud reegli rakendamise oskust. Niisuguseid diktaate korraldatagu kõigis klassides. Järelevaatamiseks nii õigekirja ning õigekeelsuse küsimuste kui ka tundmatute sõnade puhul tuleb õpilasi õpetada ja harjutada kasutama õigekeelsus-sõnaraamatut. Selleks peavad õpilased tundma õppima tähtede järjekorra eesti tähestikus.

6. Õpilaste sõnavara rikastamine ja kindlustamine on eesti keele õpetuse tähtsamaid ülesandeid. See töö algab esimesest õppeaastast ja toimub kogu kooliaja kestel. Kuigi õpilased omandavad sõnade tundmist suurelt osalt lektüüri kaudu ja kokku puutudes eestikeelse miljööga väljaspool kooli, ei tee see teadlikku ja meetodipärast sõnavara-õpetamist ülearuseks, eriti koolides, kus on rohkesti õpilasi, kellel väljaspool kooli on vähem võimalust eesti keelt kuulda ja tarvitada ning kelle tegelik keeleoskus ei ole seetõttu kuigi suur. Viimast laadi koolides on otstarbekohane käsitella sõnavara teatava süsteemipärasusega, võttes igas klassis läbi õppekavas kindlaksmääratud ainealad. Rööbiti niisuguse süstemaatilise käsitlusega toimub sõnavaraliste teadmiste omandamine endastmõistetavalt ka lektüüri kaudu, mille puhul tundmatuid sõnu seletatakse.

7. Kuna eesti keele seisukohalt on eriti oluline suulise väljendumise oskus, siis antagu tähtis koht ka vestlusele.

Vestluse aineks võivad olla lektüür, mõni sündmus, teatava teema läbitöötamine ja sõnavara puhul käsitletud ainealad.

8. Kirjandusõpetus peab keskkoolis eeskätt seisma õpilase praktilise keeleoskuse edendamise ning süvendamise teenistuses, mispärast tuleb kirjanduslikke teoseid ja palasid käsitleda tihedas seoses vestluse ja keelelise vaatlusega. Teiseks peab kirjandusõpetus viima õpilast kontakti eesti vaimukultuuriga ja rahvusliku omapäraga. Loetavate ja käsitledavate teoste valikul arvestatagu ka nende sisulist huvitavust ja sobivust õpilastele. Peale ilukirjandusliku lektüüri praktiliseeritagu ka reaallaineliste palade lugemist, mis on tähtis mitmekülgsema sõnavara omandamiseks.

Kirjandusloos piirduatagu mõnede tähtsamate kirjanike eluloo ja mõne teose või teosekatkendi tundmaõppimisega. Kõige selle varal antagu üsna lühike ülevaade ning kujutus eesti kirjandusest XIX ja XX sajandil.

Igas klassis tuleb hästi pähe õppida mõni luuletus, vane mais klassides ka paar lühemat rahvalaulu. Luuletuste esitamisel pandagu rõhku õigele hääldamisele ja korralikule ettekandele. Teistele eeskuju andmiseks ja luuletuste paremaks mõjulepääsemiseks võib lasta neid klassi ees deklameerida neil õpilastel, kel selleks on eriline anne.

9. Kirjalike tööde ülesandeks on arendada õpilaste keeleoskust ja nende eestikeelset väljendusvõimet kirjas. Seepärast tuleb ka kirjalikele töödele panna küllalt rõhku.

10. Kuna kodune lektüür on keele õppimisel esmajärgulise tähtsusega, siis tuleb seda kõigiti edendada. Algul kasutatakse koduse lektüürina õpikut ja lugemikku, hiljem aga raamatuid raamatukogust. Kodus kohuslikult loetavate raamatute määr tõusku iga õppeaastaga, ulatudes lõppklassides 800 kuni 1000 leheküljeni (umbes 4 teost aastas). Lektüüri valikut püüdku õpetaja juhtida ning suunata, arvestades seejuures ka õpilaste arengut, maitset ja huve, sest huviga loetud kirjandus annab keeleõppimise suhtes paremaid tulemusi. Seepärast tuleb õpetajal kõigiti hoolitseda, et kooli raamatukogus oleks iga klassi kohaselt valitud küllaldane arv eestikeelseid raamatuid. Algupäraste kõrval võib olla ka tõlkeid ja ilukirjanduse kõrval populaarteaduslikke teoseid. Loetud raamatute kohta pidagu õpilane nimekirja ja õpetaja leidku

võimalusi kodust lugemist ühel või teisel teel kontrollida. Selle koduse lektüüri hulka kuulugu ka need teosed, mida tuleb lugeda kirjandusloo läbivõtmisel käsitletud kirjanike tundmaõppimiseks. Selle kõrval aga suunatagu õpilasi ka õpetliku ja populaarteadusliku kirjanduse lugemisele, mis vene koolides on eriti tähtis mitmekülgsema sõnavara omandamise otstarbel. Peale kohuslike teoste tuleb eestikeelse kirjanduse lugemist soovitada ja selle vastu huvi äratada vabatahtliku harrastusena, andes koduse lektüüri valikuks vastavaid näpunäiteid ja seletusi.

Ex lib. Univ. Ta

ÕPPEKAVA

III klass.

(99 tundi)

Eelkursus. Sõnade ja lihtsaimate lausete omandamine, nende õige hääldamine. Küsimustele vastamine omandatud sõnade piiris. Elementaarse sõnavara omandamine, näit. järgmisil aineil: õppetarbed, klass, arvud 1—10 jne.

Tähtede, sõnade ja lühilauseste kirjutamine.

Kõneharjutusi piltide järgi.

Kõne arendamine. Harjutusi sisult seotud lühilauseste kuulamise ja nendest arusaamisest, lausete õige hääldamine.

Lühikeste laulukeste (4—8 rida) ja loosungite päheõppimine.

Küsimuste vastamine täislausel.

Iseseisev lausete koostamine.

Küsimine sõnadega: *kes? mis? kus? kuhu? kelle? keda? kas?*

Aktiivse põhisõnavara omandamine 350 sõna ulatuses (seoses lugemisega ja kõneharjutustega, lugemissõnavara umbes 700 sõna).

Lugemine. Selge, voolav lugemine, õige rõhuga sõnades. Õige intonatsioon küsimustes ja vastustes. Palad valitakse järgmistelt ainealadelt: Kool. Kodu. Lapse mängud. Loomad ja linnud. Revolutsioonilised pühad.

Keeleõpetus. Täis- ja kaashäälikud ning nende hääldamine, lühikesed ja pikad häälikud ja nende märkimine kirjas, liithäälikute hääldamine ja märkimine kirjas. Tähed *p, t, k* ja *h* sõna algul. Rõhk. Suurtähe tarvitamine algustähena ja pärisnimedes. Lihtsad juhud sõnade poolitamisel ühelt realt teisele viimiseks. Mitmuse nimetava lõpp *-d*, pöörd sõna lõpud *-b, -d* ja *-te*. Harilikus kõnes sagedamini esinevate käände- ja pöördvormide tegelik tarvitamine lauseis.

Kirjaõpetus. Tuttava teksti ära kirjutamine. Kerget grammatilisi harjutusi läbitöötatud aine põhjal (lünkade täitmine). Loetu põhjal küsimuste vastamine. Prepareeritud etteütusi.

IV klass.

(99 tundi)

Kõne arendamine (koos hääldamisharjutustega).

Õpetaja lugemise ning kõneluste pealtkuulamine. Pildi seletamine küsimuste abil. Sõnastiku koostamine pildil nähtud esemete kohta.

Küsimuste koostamine ja vastamine loetud pala teksti kohta. Lihtne kõnelus õpetaja ja kaasõpilastega tööst, mängust, ekskursioonist ja vabal teemal (silmas pidades omandatud sõnavara ulatust). Lihtsamate palade sisu ümberjutustus. Kergemate lausete tõlkimine vene keelest eesti keelde.

Luuletuste, loosungite ja lühikeste proosapalade päheõppimine ja nende ilmekas ettekanne.

Lugemine. Voolav teksti lugemine õige intonatsiooniga. Palade ja valmide lugemine osade viisi. Palad valitakse järgmistelt ainealadelt: Kool ja kodu. Aastaajad. Loomad ja linnud. Töötava inimese elust. Revolutsioonilised pühad. Suur Isamaasõda.

Sõnavara. Aktiivse sõnavara laiendamine umbes 700 sõnani. Passiivne sõnavara 1000—1300 sõna. Uute sõnade sissekandmine sõnastikku. Sõnastiku koostamine alfabeedi järjekorras. Nõutava sõna leidmine lauses (näit. nimi- või asesõna; sõnu, mis puutuvad kooli, klassi või toa sisustusse jne). Sõnavara aktiveerimine kõneharjutuste, lugemise ja kirjalike tööde abil.

Keeleõpetus. Liithäälikud ja nende märkimine kirjas. Käände- ja pöördevormide tarvitamise oskuse kindlustamine ja süvendamine, kusjuures eriti harjutatakse lauseis tarvitava ainsuse osastavat arvsõnade järel ja eitava kõne puhul, mitmuse osastavat ja omastavat, kohakäandeid, käskiva kõneviisi pöördeid jaatavas ja eitavas kõnes, tingiva kõneviisi olevikku.

Kirjaõpetus. Tuttava teksti ärakirjutamine. Lünkharjutusi õpitud vormide tarvitamiseks. Küsimuste kirjalik vastamine loetud teksti kohta. Asjade omaduste ja tegevuste nimetamine pildi järgi. Lausete kollektiivne koostamine ja nende

kirjutamine. Luuletuste ja lühikeste proosapalade peastkirjutamine. Prepareeritud etteütleri. Kergeid tagasitõlkeid vene keelest.

V klass.

(99 tundi)

Häälendamisharjutuste jätkamine.

Kõne arendamine. Kõneharjutusi igapäevase elu aineil. Vastamine küsimustele õpitud teksti piirides. Küsimuste esitamise pildi või õpitud teksti kohta. Antud lausete ümberkujundamine aja, arvu muutmiseks. Õpitud kergema teksti jutustamine juhtsõnade järgi. Päheõpitud luuletuste ettekande. Õpitud sõnavarast koostatud lausete tõlkimine eesti keelde.

Sõnavara laiendamine umbes 300 uue aktiivsõnaga.

Lugemine. Õpitud teksti lugemine õige hääldamise, fraseerimise ja intonatsiooniga. Ainealad: Koolielu. Pioneeride tegevus. Kodune elu. Loodus. Aastaajad. Sport ja meelelahutused. Töötava inimese elu. Revolutsioonilised pühad ja mälestuspäevad. Suur Isamaasõda.

Keeleõpetus. Lühikese, pika ja ülipika hääliku õige hääldamine ja märkimine, *õe*-ga ja *õõ*-ga sõnad; *k*, *p*, *t s*- ja *h*-tähe kõrval, liitkaashäälikute märkimine, liide *-gi* ja *-ki*. Aesõna ja selle pikem ja lühem kuju. Harilikus kõnes esinevate käände- ja pöördevormidega tutvumise ja nende tegeliku tarvitamise jätkamine, astmevahelduse lihtsamad juhud sõnade muutmisel, tingiva kõneviisi oleviku ja täismineviku muuted jaatava ja eitava kõne isikulises tegumoes, umbisikulise tegumoe kindla kõneviisi oleviku ja mineviku muuted jaatavas ja eitavas kõnes, *ma*- ja *da*-tegevusnime harilikumate juhtude tarvitamine (näiteks sõnade *pidama*, *hakkama*, *tahtma*, *võima* puhul).

Kirjaõpetus. Keelelisi harjutusi õpitud materjali piirides. Küsimuste vastamine. Lihtlausete laiendamine. Prepareeritud etteütleri. Kergeid tagasitõlkeid. Loetud palade ümberkirjutusi küsimuste järgi. Laste lühikeste mõtteavalduste üleskirjutamine kollektiivselt. Lühikeste kirjade ja aadressi kirjutamine.

VI klass.

(99 tundi)

Hääldamisharjutuste jätkamine.

Kõne arendamine. Küsimuste koostamine ja vastamine. Õpitud palade ümberjutustamine. Pildi kirjeldamine. Lausete laiendamine ja täiendamine. Päheõpitud luuletuste ettekanne. Tuttavate lausete tõlkimine eesti keelde.

Sõnavara laiendamine umbes 250 uue aktiivsõnaga.

Lugemine. Õpitud teksti lugemine endamisi ja kuuldavalt õige hääldamise, fraseerimise ja intonatsiooniga. Ainealad: Koolielu, pioneerid. Linn. Transport, side. Teater, kino. Suur sotsialistlik ülesehitustöö. Töösangareid. Suure Isamaasõja sangareid. Revolutsioonilised pühad ja mälestuspäevad.

Keeleõpetus. Lühikese, pika ja ülipika hääliku hääldamise ja kirjutamise oskuse süvendamine. Astmevahelduse juhud: *b, d, g, k* ja *t* kadu, *ld—ll, mb—mm, nd—nn, er—rr, i* asendumine *e-ga, u—o-ga, ü—ö-ga*. Omadussõna võrdlusastmed ja nende tarvitamise oskuse kindlustamine ning süvendamine; kindla kõneviisi ennemineviku ja kaudse kõneviisi oleviku ja täismineviku muuted jaatavas ja eitavas kõnes. *ma-tegevus-nime sees-, seest- ja ilmaütlev, da-tegevusnime seesütlev*, osastav arvsõnade ja sõnade *mitu, paar, hulk, palju, vähe* järel. Käänamisel ja pööramisel eriti käsitleda ning harjutada sõnatüüpe: *maa, krae, isa, katus, joonistus, hobune, inimene, jume, habe, mõte, näide, elama, õppima, lugema, uskuma, sihtima; -t* ainsuse osastava, *-te* ja *-de* mitmuse omastava ja *-id* ning *-i* mitmuse osastava lõpul; *b, d, g s*-tähe ees käänd- ja abisõnades; tuletusliited: käändsõnadel *-lane, -ne, -ke(ne)* ja *-us*, pöördõnadel *-ta-*, abisõnadel *-sti* ja *-mini*. Täis- ja osasihitise tundmaõppimine ning tegelik tarvitamine, nimetava, omastava ja osastava käände tegeliku tarvitamise oskuse süvendamine.

Kirjaõpetus. Keelelisi harjutusi (lausete muutmine, lausete koostamine antud sõnadest jne.). Küsimuste koostamine. Teksti kavastamine. Õpitud palade kirjalik ümberjutustamine. Etteütlusti. Tagasitõlkeid. Lihtsate kirjade kirjutamine.

VII klass.

(99 tundi)

Hääldamis- ja kõneharjutuste jätkamine igapäevase elu aineil. Sõnavara kindlustamine ja laiendamine 250 uue aktiivsõna võrra.

Lugemine. Lihtsa teksti ilmekas lugemine; vaikne lugemine. Ainealad: NSV Liidu töötajate elu; nõukogude sangeid sotsialistlikus ülesehitustöös ja Suures Isamaasõjas; sotsialismi juhtide elust ja tööst, revolutsioonilised pühad ja mälestuspäevad.

Keeleõpetus. Lühikese, pika ja ülipika hääliku õige hääldamise ja kirjutamise oskuse süvendamine. Eesti keeles tarvitatavate võõrhäälikute hääldamine ja märkimine. Astmevahelduse kokkuvõtlik kordamine ühenduses käänamise ja pööramisega, ülipika hääliku vahe astmevaheldusel. Käände- ja pöördvormide moodustamise ja tarvitamise oskuse kindlustamine ning süvendamine, eriti sõnatüüpides: *nimi, meri, pere, sõda, piiga, käsi, jalg, kabi, sõber, uus, rikas, tütar, võti, kolmas, kiitma, andma, laulma, tulema, viskama, õmblema, kõnelema*. Mitmuse tunnused, *i*-mitmuse lihtsamad juhud, *-d* ja *-t* ainsuse osastava ja *-id, -sid, -u, -i, -e* mitmuse osastava lõpul, *d*-täht *s* ja *k* ees pöördõnades, kesksõnad ja nende tarvitamine. Võrdlusastmete alalt juhud, kus tüve lõpptäishäälik muutub keskvõrdes *e*-ks (*vanem, paksem*), *i*-ülivõrde lihtsamad juhud. Tuletusliiteid: käändsõnadel *-tar, -anna, -ur, -stik, -ik, -tu, -line* ja *-lik*, pöördõnadel *-u, -ne-, -ele-, -le-, -a(h)ta-*. Kokku- ja lahkukirjutamise lihtsamad juhud. Täiendi ja tema põhisõna ühildumine. Täis- ja osasihitise tarvitamise oskuse süvendamine. Õpilaste emakeele seisukohalt mõned tähtsamad rektsioonijuhud. Kirjavahemärkide tarvitamist niipalju, kui see erineb õpilaste emakeele omast.

Kirjaõpetus. Loetud aine kirjalik jutustamine. Tagasitõlked. Etteütlosti ja keelelisi harjutusi läbitöötatud ainel. Lihtsaid kirjeldusi. Lühikesi elamuskirjandeid. Harjutusi lihtsate talituskirjade kirjutamises.

VIII klass.

(99 tundi)

Kõneoskuse arendamine. Sõnavara laiendamine umbes 250 uue aktiivsõnaga.

Keeleõpetus. Süstemaatiline hääliku- ja vormiõpetus.

Lugemine. Arengukohast ilukirjanduslikku proosat (lühe- maid tervikteoseid ja katkendeid) ja luuletusi, episoode F. R. Kreutzwaldi „Kalevipojast“ proosakokkuvõttes. Reaalainelisi lugemispalasisid eeskätt Nõukogude Liidu maateaduse, ajalo- loo ja kultuuriloo alalt. Stalinlikud viisaastakud. Nõukogude sangarlus töös ja Suures Isamaasõjas. Revolutsioonilised pühad ja mälestuspäevad. Ilmekas lugemine ja ettekanne.

Kirjaõpetus. Lugemisaine sisukava koostamine; õpitud või loetud aine kirjalik jutustamine, õpitud teksti peastkirjutus. Etteütlusi ja keelelisi harjutusi läbitöötatud ainel. Tagasitõl- keid läbivõetud grammatiliste reeglite rakendamise oskuse omandamiseks. Elamuskirjandeid.

IX klass.

(99 tundi)

Kõneoskuse arendamise jätkamine. Sõnavara laiendamine umbes 250 uue aktiivsõnaga.

Keeleõpetus. Süstemaatiline lause- ja tuletusõpetus.

Lugemine. Arengukohast ilukirjanduslikku proosat (lühe- maid tervikteoseid ja katkendeid) ja luuletusi, rahvalaule. Reaalainelisi lugemispalasisid nagu eelmises klassis. Ilmekas lugemine ja ettekanne.

Kirjaõpetus. Kirjandeid läbitöötatud ainel, lugemisaine sisukava koostamine; õpitud või loetud aine kirjalik jutusta- mine; õpitud teksti peastkirjutamine. Etteütlusi ja keelelisi har- jutusi läbitöötatud ainel. Tagasitõlkeid läbivõetud grammati- liste reeglite rakendamise oskuse omandamiseks.

X klass.

(99 tundi)

Kõneoskuse edasiarendamine. Sõnavara laiendamine umbes 250 uue aktiivsõnaga.

Keeleõpetus. Teadmiste ja oskuste täiendamine ning süvendamine hääliku- ja vormiõpetuse ning õigekirjutuse alal, häädamisvigade ravi. Sõnaraamatu tarvitamine.

Kirjandusõpetus. Lühike ülevaade eesti kirjandusloost 1905. aasta lõpuni: F. R. Faehlmann, F. R. Kreutzwald, L. Koidula, Juhan Liiv, A. Kitzberg, Ed. Vilde.

Kirjaõpetus. Keelelisi harjutusi, etteütlist, tõlkeid, ümberjutustusi, kirjandusliku või üldise sisuga kirjandeid; lühikesi referaate.

XI klass.

(99 tundi)

Kõne- ja keeleõpetus. Teadmiste ja oskuse täiendamine ning süvendamine lauseõpetuse ja tuletusõpetuse alal. Sõnajärjestuse küsimusi. Sõnaraamatu tarvitamine.

Kirjandusõpetus. Lühike eesti kirjandusloo ülevaade alates 1905. aastast kuni käesoleva ajani: Fr. Tuglas, A. H. Tammsaare, J. Barbarus, J. Semper, J. Kärner, A. Jakobson ja teisi uuemaid kirjanikke.

Ilukirjanduslikku proosat, nende hulgas kaks või kolm pikemat teost; luuletusi.

Kirjaõpetus. Keelelisi harjutusi, etteütlist, tõlkeid, ümberjutustusi; kirjandusliku ja arutleva sisuga kirjandeid, referaate.

HIND Rbl. 1.—

A-16497

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00538539 0

Vastutav toimetaja Joh. Käis.

Ladumisele antud 29. VI 1946. Trükkimisele antud 16. VII 1946.
Trükiarv 1700 eks. Paber 56:79 cm ¹/₁₆. Trükipoognaid 1. Trükitähti trüki-
poognas 35 840. Arvutuspoognaid 0,89. MB-04609. Tellimise nr. 736.
Trükikoda „Punane Täht“, Tallinn, Pikk t. 54/58.

На эстонском языке.

Программа средней школы — эстонский язык для русских школ.